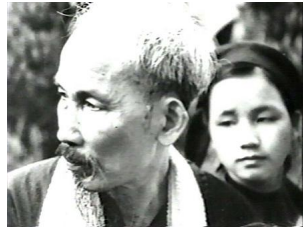

Cô Xuân bị giết như thế nào?

Tác Giả: Nguyán Minh Cán
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 06:00

Tái sao Trán Quác Hoán lái cá thá cá thái đá tráng trán, đá tián nhá thá đái vái cá Xuân ?

Há Chí Minh và cô Xuân

Bây giờ xin quay trở lại câu chuyện về cô gái Cao Bằng. Theo những điếu văn mà ta kể cho tôi trong những năm gần đây và được xác minh qua tài liệu đã xem thì có hai chi tiết khá khác (các cô họ Nguyễn và cô Xuân chắc có một con với ông Há), ngoài ra, các chi tiết khác vẫn còn được giữ nguyên.

Sá việc cụ thể như sau: cô Nguyễn Thị Xuân (tên gọi trong gia đình là Sang) và em họ, cô Nguyễn Thị Vàng, 22 tuổi, quê làng Hà Môn, xã Hoàng Việt, huyện Hòa An, tỉnh Cao Bằng, cuối năm 1954, đã tình nguyện vào làm công tác hậu lý trong một đơn vị quân nhu. Được cử đi tháng thì ủy viên Trung ương đồng chí, chủ nhiệm Tổng Cục Hậu cần Trung ương Ninh, gặp cô Xuân nói chuyện vài lời, rồi điếu năm 1955 cho xe đón cô Xuân về Hà Nội, "nói là để phục vụ Bác Hồ". Tháng sau, cô Xuân cũng xin cho cô Vàng và cô Nguyễn (con gái của ông Hoàng Văn Dự, con rể của cô Xuân) về Hà Nội ở trên gác nhà 66 Hàng Bông Nhuộm. "Vì các vị lãnh đạo không cho cô Xuân ở cùng với Bác trên nhà Chủ tịch phố, giao cho ông Trần Quốc Hoàn, bộ trưởng Bộ công an, trực tiếp quản lý cô Xuân, cho nên cô Xuân mới được đem về 66 Hàng Bông Nhuộm, nhà của công an. Cuối năm 1956, cô Xuân sinh được một con trai. Cục Hậu đát tên là Nguyễn Tấn Trung.

"Em có nhiệm vụ bắt cháu", đây là lời Vàng kể lại cho người chúng tôi của cô Xuân khi cô bị giết. Và cũng như Vàng đã kể lại, nên chúng ta biết được những sự việc sau đây. Khoảng ngày 6, ngày 7 tháng 2 năm 1957, Trần Quốc Hoàn đến, nói chuyện vụ việc một lúc, rồi đi gọi trò ... kéo cô Xuân vào cái buồng xép, đóng cửa kín. Cô Xuân ú ớ la lên. Vàng hoảng sợ tru tréo, còn Nguyễn khiếp sợ quá co rúm lại ngồi trong góc. May lúc đó có tiếng của sá nhà dái xô sá vào tầng, Hoàn sợ, bắt cô Xuân ra, rút súng lục ra dọa: "Chúng mày im mám, không ông cho chết hết". Rồi xuống thang, ra ô tô chuân. Ngày hôm sau, Hoàn đi đến, lên gác, đi thẳng

Cô Xuân bả giết nhữ th nào?

Tác Giả: Nguy&n Minh C&n
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 06:00

vào phòng, ôm ghì cô Xuân hôn. Cô Xuân xô nó ra: "Không đợc hôn, tôi là vợ ông Chả tởch nợc". Nó nói: "Tôi biết bà to lớn, nhưng tính mạng bà nằm trong tay tôi" Rồi lấy súng dí vào ngực cô Xuân, nó rút ra sợi dây dù đã thết sẵn thòng lọng tròng vào cổ cô Xuân kéo cô lên giổng, tay lết quần áo, ngắm nghĩa, rồi hiếp cô. Cô Xuân xui hử lấy tay che mặt. Nó kéo tay cô và nói: "Thanh niên nó phợc vợ không khoái hôn ông già, rồi còn vợ làm gái".

HH Chí Minh và cô Xuân

Trước đó cô Xuân trở thành thợ dệt chửi trong tay Hoàn. Nó bắt cô Xuân dệt cho hai em phợc biết cầm cái miếng, nếu u bép xép thì mất miếng cợc lử. Mợc chửi em lúc bợc giổ rớt sợc bợc giổ, bàn nhau. Vàng đợc nghợ mợc chửi em trở n đi thì cô Xuân nói: "Sau ngày sinh cháu Trung, chửi thợa vợ i Bác: bây giổ đã có con trai, xin Bác cho mợc con ra công khai. Bác nói: cô xin nhợ vợ y là hợp tình hợp lý. Nhưng phợc đợc Bợc chính trở đợc ng ý, nhợc là mợc ông Trợợng Chinh, Lê đợc Thợ, Hoàng Quợc Viợc đợc ng ý mợc đợc. Do đó cô đành phợc chửi mợc thợ gian nợa ... Mợc tuợn trởợc, Bác rồi hợ chợ: các cô ở đây có nhợ u ngợc i lợ mợc tợi thăm phợc không? Chửi thợa: ba chợ em không có ai quen biết ở Hà Nợi, còn bà con ở Cao Bợng thì không có ai biết chợ em ở đâu. Bác nói không nhợ ông bợc trợợng công an nói đợc? Chợ suy nghĩ mãi mợc thợ y rõ, nó muợn vu cáo chợ em ta liên hợ vợ i gián đợp hợc đợc vợ gì đó, đợc đợc nhợc thoát thân nếu viợc cợa nó bợc bợc i lợ. Bây giổ ta trở n cũng không làm sao thoát tay nó, mà nó còn vu cáo giổ tợ hợ anh chợ em chúng ta. Chợ bợc giổ tợ cũng đáng đợc i, chợ rớt hợ hợ n đã xin hai em vợ đây đợ chợ u chung sợ phợ n vợ i chợ."

Đợc n ngày 11 tháng 2 năm 1957, vào bợc y giổ tợ i, mợc tợ chợc xe com mợc ca thợợng đợc cô Xuân lên gợp ông Hợ đợc trởợc nhà. Tên Ninh, biết danh là Ninh Xợm, bợc o vợ viên cợa ông Hợ, vào gợp cô Xuân nói "lên gợp Bác." Cô Xuân mợc quần áo, xoa nợợc hoa rồi ra xe. Xe do Tợ Quang Chiợn (tên này trong đợc i bợc o vợ ông Hợ, vợ sau làm tợợng cợc phó Tợợng cợc Thợ đợc thợ thao) lái đi. Sáng hôm sau, 12 tháng 2, mợc tợ nhợ viên công an Hà Nợi đợc n báo tin cô Xuân bợc chợ tợ vì tai nạn ô tô, hiợ n còn đợc ở nhà xác bợc nhợ viợ n Phú Doãn. Vàng vợ i vớ đợa cháu Trung cho Nguyợc tợ bợ, lên xe công an vào bợ nhợ viợ n, nhưng không đợợc vào nhà xác. Chợ đợ mợc tợợng sau thì có ngợợc i bác sĩ ra đợc biên bợ n, đợc i ý: trên thân thợ tợ thi không có thợợng tích gì, cũng không phợc i bợc đánh chém gì. Mợc tợ thi, trong lợc phợc ngợ tợợng cũng không có thợợng tích gì, dợ dày không có thuợc đợc, tợ cung không có tinh trùng, chợ ngợ tợ không bợ hiợp dâm. Duy chợ có xợợng đợc nhợ đợ u bợ rợ n nợ t, nợợc nhợ n chợ y ra. Bác sĩ nói: đây có thợ là nợ n nhợ bợ trùm chắn lên đợ u, rồi dùng búa đánh vào giổ a đợc nhợ đợ u. Vàng nghe xong chợ y vợ kợ lợc i cho Nguyợc tợ. Hai chợ em cùng khóc ...

Cô Xuân bìa giết nhữ thữ nào?

Tác Giả: Nguyán Minh Cán
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 06:00

Ít lâu sau, mät cán bä công an đän bä cháu Trung đi, hai chä em không biät đäm đi đäu. Sau đäó, Vàng đäó cä đäa đi häc läp y tá cäa Khu tä trä Viät Bäc ä Thái Nguyên, còn Nguyät thì Vàng không biät ngäó i ta đäa đi đäu, säng chät ra sao. Häc đäó cä mäy tháng thì Vàng đäó cä chuyän vä bänh viän Cao Bäng và may män đäó cä gäp ngäó i chäng chäa cä iä đäây, kä hät mäi chuyän cho anh nghe. Cô nói vä i ngäó i yêu: "Em nghĩ anh chä bä thäng nhä, anh còn säng đäó cä lâu, anh sä nói rõ cho toàn dân biät vä bê bäi này. Còn em thì chäc chän sä bä chúng giät, vì em đã nói vä này cho nhiäu chä em bà con biät. Bän hung thä còn theo dõi em. ä Cao Bäng, có hôm em còn thäy thäng Ninh Xäm tä i gäp ông bác sĩ bänh viän träng, đäó cä ít lâu hä tuyên bä em bä thän kinh, đäó cä chuyän vä điäu trä tä i bänh viän Hòa An."

Đäây là lä i ngäó i yêu, chäng chäa cä iä cäa cô Vàng: "Tôi chä đäó cä gäp Vàng có mät tháng, đän ngày mäng 2 tháng 11 năm 1957, cô Vàng vä thäm ông cäu Hoàng Văn Đä, hung thä đi theo, giät chät, rä i quäng xác xuäng sông Bäng Giang, đän ngày mäng 5 tháng 11 mäi näi lên ä Hoàng Bä. Đäó cä tin, tôi chäy vä cäu Hoàng Bä, thì thi hài đã đäó cä kiäm nghiäm và chôn cät räi. Nghe đä luän bàn tán, cô bä đánh vä sä, tiän, đäng hä vän còn nguyên và ngäó i nhà đã nhän vä chôn cät. Vä này nhiäu ngäó i bä giät: cô Xuân vä Cä Hä Chí Minh, cô Vàng vä chäa cä iä cäa tôi, cô Nguyät, còn nhiäu ngäó i ä träng y tá Thái Nguyên, nghe chuyän Vàng đi nói chuyän lä i cũng bä giät lây. Mäy chäc năm nay, tôi tím gan thät ruät nghĩ cách trä thù cho em tôi, nhäng sä cäy u thä cô, đành ngäm hän chä chät ..."

Tiän đäây, xin phép kä qua mät chuyän ngoài lä có ý nghĩa. Hä i Vũ Thä Hiän còn ä Moskva, "ngäó i ta" dò biät là anh đang viät hä i ký, và hình nhä cũng đoán biät là anh có trong tay "nhäng mäu chuyän" nào đäó. Thä là mät hôm, "bän trän lät" ngäó i Viät đän nhà, chä Hiän vào thang máy thì chúng ùa theo, đäm anh vào mäng, giät chùm chìa khóa, rä i xông vào nhà. Chúng không đäng đän tiän bä cä gì hät, mà chä tìm kiäm tài liäu và läy các đäa mäm máy tính, trong đäó có phän hä i ký anh đang viät đä dang. Khi chúng đi rä i, Hiän gä i điän ngay cho tôi. Mäy hôm sau, anh lä i báo tin räng mät tên gä i đän cho anh, bä o näu muän läy lä i đäa mäm thì hãy "đän đäy, đän đäy" ä Moskva, mà theo lä i anh, chä äy là ... ngôi nhà chung cä cäa cán bänh viên sä quán Viät Nam tä i Nga. Hiän nói đä trän an tôi: "Cũng may là tôi đã đä phòng träng häp này rä i. Anh yên tâm". Sau đäó không lâu, Hiän đän nhà đäa cho tôi đäc 74 trang hä i ký cäa anh. Và mät thä i gian sau näa, anh läng lä rä i khä i nä cä Nga, tìm nä i khác an toàn hän đä "đäu" ... Tôi kä chuyän này đä thäy tính nhäy cäm cao đä cäa nhäng-ngäó i-nào-đäó đä i vä i "nhäng mäu chuyän" không chäy theo luäng läch cäa "länh đäo" và "ngäó i ta" sän sàng lao vào nhäng hành đäng tä i ác, điän cuäng, cäc kä phiäu läu, chä cät đä ... bäng bút sä thät.

Nhäng, vì chân lý, lä nào chúng ta có quyän chôn vùi, hoäc đä cho ai đäó đäó cä phép chôn vùi sä thät? Trái lä i, bäng bät cä giá nào, phä i tìm mäi cách đä trä vä cho Läch Sä nhäng sä kiän chân thät, khách quan, không bä tô vä, không bä bóp méo, đä mäi điäu, mäi ngäó i đäu đäó cä đánh giá đäng đän và công bäng. Công Lý đòi hä i nhä thä!

NH NG CẦU H I V H CHÍ MINH

Còn v cháu bé Nguy n T t Trung thì sau khi m ch t, nó đ c g i cho ông Nguy n L ng B ng nuôi, đ 4-5 tu i thì chuy n cho ông Chu Văn T n, đ n năm 13 tu i là năm 1969, ngày Ch t ch H Chí Minh m t thì giao v cho ông Vũ K , nguyên th ký riêng c a ông H , làm con nuôi và đ i h thành Vũ Trung. Tôi xin phép b qua nh ng tình ti t khác và đ ng l i ở đây, vì đ n đây, cũng đ đ có th rút ra vài k t lu n s b có liên quan đ n đ tài c n nói:

1) Tôi luôn luôn nghĩ r ng không nên "xoi mói" vào đ i t c a ng i khác, k c đ i t c a các lãnh t . Vi c các lãnh t có v , có con là chuy n r t th ng tình. Ông H , cũng nh b t c ông lãnh t nào khác, cũng nh b t c ng i nào khác, đ u có th có cu c s ng tình đ c, cu c s ng gia đình, có th có v , có con, có th ly d v i v , r i l i y v khác... Nh ng đ i u đó không ai nên can thi p đ n. Th m chí, dù cho ông lãnh t nào đó có v r i, l i đi ngo i tình, "c p b " v i ai đó, nh tr ng h p Lenin, hay v s s ra đ y mà v n ngang nhiên ng v i gái, h t cô này đ n cô khác, nh tr ng h p Mao Tr ch Đông, hay đi hoang, r i có con v i ng i khác, nh tr ng h p Karl Marx, (nh ng ví d này tôi không nói vu v , các s gia và các nhà báo đ ng đ n trên th gi i đã vi t quá đ , v i nh ng b ng ch ng không th ch i cãi) thì cũng đáng phê phán đ y, nh ng cũng ch ng sao c , tr i không vì th mà s p đ c! Ch có cái đ u óc ngu mu i, phong ki n c a cái đám lãnh đ o c ng s n kênh ki u, t coi mình là "trí tu , danh d và l ng tâm c a th i đ i" hay là "đ nh cao trí tu loài ng i," m i nghĩ r ng ph i tô v cho lãnh t thành m t ông thánh s ng, là m t con ng i siêu phàm, không v không con ... thì càng thêm uy tín chính tr .

Th r i c gi u kín cu c đ i riêng t c a các lãnh t nh là bí m t qu c gia s m t, h ai đ ng kh đ n là tr ng tr tàn nh n. y, cái v v a qua đ ng "x trí k lu t" m t cách thô b o đ i v i Kim H nh, t ng biên t p báo Tu i Tr , ch vì báo đó dám nói s s chuy n ông H có v h i Trung Qu c, là m t ch ng minh cho cái đ u óc ngu đ t, đ c đoán, l b ch c a cái đám y. L c nhiên, cách x s c a ng i đàn ông đ i v i ph n , đ i v i v con ph n ánh toàn b t cách, ph m ch t, đ o đ c c a con ng i, và đ i u đáng nói, đáng xem xét đ i v i các lãnh t chính là ó.

2) Theo tôi, các cô gái Cao B ng, cũng nh anh ch ng ch a c i c a cô Vàng cùng các th ng binh b n chi n đ u c a anh đ u r t ngâi th , t ng là ông H đ nh l y cô Xuân làm v th t, t ng cô Xuân là v c a ông H th t. Khách quan mà xét, ông H không mu n có v đảng hoàng, ông ch mu n gi cái "uy tín chính tr " hã c a "b c siêu nhân", ông ch mu n đ c "ti ng" vì dân vì n c đ n n i su t đ i không m t t ng đ n chuy n v con. Và đ i u này nói ra chua xót th t, nh ng không th không nói: cô Xuân ch là món đ ch i trong tay ông mà thôi.

Cô Xuân bị giết như thế nào?

Tác Giả: Nguyán Minh Cán
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 06:00

Cô Xuân được đưa ra trước Hà Nội là một "phản cộng" ông Hồ, cũng như bao nhiêu cô gái Trung Quốc đã được đưa đến Trung Nam Hải một "phản cộng" ông Mao (Xem hình ký "Tôi là bác sĩ riêng của Mao" của Lý Chí Tuy). Một ông Hồ nói nào là giới phóng viên, nào là công nhân, nào là công nhân, tôn trọng nhân, v.v... thế nhưng ông đã hành xử với phóng viên các phong kiến, coi phóng viên như khác gì món đồ chơi. Nhưng xét như thế hoàn toàn không có tính chất vũ đoán, vì thế hình:

a. Nếu coi cô Xuân là một thất bại, thì sao ông lại không đưa cô ra chung với ngôi nhà riêng của ông ở trong khuôn viên Chính phủ, mà bắt cô phải ở riêng mãi tại nhà 66 Hàng Bông Như ý, (ai biết rõ Hà Nội thì dễ dàng hình dung được khoảng cách) là nhà của công an, lại phải chịu đựng sự quấy nhiễu từ các tổ chức của bộ trưởng công an Trần Quốc Hoàn và chỉ khi nào ông cần "đưa ra phản cộng" thì cho xe đón cô lên Chính phủ mà thôi? Trong những năm đó, ông Hồ chỉ đưa đến một thất bại mà các phải đưa cho Trưởng Chinh, Lê Đức Thọ, Hoàng Quốc Việt có thể can thiệp vào cuộc sống tình cảm của ông như vậy, có thể không chỉ ông như vậy. Ông dường như dường là lãnh đạo tài cao, là Chính phủ đang, chứ mà!

b. Nếu ông coi cô Xuân là một thất bại thì khi cô đưa con trai rồi, thì sao ông vẫn để hai mẹ con ở riêng tại nhà 66 Hàng Bông Như ý và khi mẹ nó chết rồi, ông không đem con về nuôi, mà lại đưa ra cho người này, người khác nuôi cho đến khi thành bé lên 13 tuổi, là năm ông qua đời, thì "người ta" (cũng khó biết được là ai, Bộ chính trị hay là theo lời đồn của bộ đưa đưa bé?) lại giao nó cho Vũ Kỳ làm con nuôi? Và xin các bạn chú ý, Vũ Kỳ đã (chắc chắn là anh ta không bao giờ dám tự ý) đưa hình thành bé thành Vũ Trung, xóa mẹ đi và đặt tên là con của mẹ ông Hồ Nguyễn Tấn! Ở đây, khách quan mà nói, dường như ông Hồ không có chút tình yêu nào đối với đứa con của mình. Mẹ nó người như vậy làm sao có thể thành yêu trẻ con người khác được?

3) Theo tôi, thất bại khó mà bác bỏ ý kiến cho rằng từ đầu đến cuối, ông Hồ cùng đám con cháu của ông, những viên Trung ương, viên Bộ chính trị, đã đánh lừa cả hai cô Xuân, một cô gái quê ngây thơ miền núi, làm cho cô tưởng lầm ông đưa nhai cô làm một thất bại. Khi có con rồi ông rồi, cô xin cho hai mẹ con "đưa ra công khai" (chắc ý nói hợp thức hóa) thì một ông làm ra một thông cảm, thậm chí yêu cầu đó là hợp tình hợp lý, nhưng một khác ông lại chỉ vào các ông trong Bộ chính trị mà nói là các ông kia có quyền quyết định chứ không phải ông, phải chỉ ý kiến của các ông kia, làm như ông không phải là "lãnh đạo tài cao", không phải là Chính phủ đang, làm như ông chỉ dựa vào quyền mẹ ông kia trong Bộ chính trị. Rồi ông còn khuyên nhà hàng: "Cô đành phải chịu thất bại gian nan!" Và thất bại thì nghĩ cho cô Xuân, cô đã chết, chứ ... đến khi bị giết!

4) Còn có nhiều điều khác mà trong tình hình hiện nay khó có thể tìm ra được lời giải đáp: Tại sao Trần Quốc Hoàn lại có thể có thái độ trừng trị, để tiễn như thế đối với cô Xuân? Dù cô

Cô Xuân b̄ gīt nh̄ th̄ nào?

Tác Giả: Nguȳn Minh C̄n
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 06:00

không ph̄i là v̄ chính th̄ c thì cũng là "b̄" (nói theo l̄i nói thông th̄ ng hī n nay ̄ Vīt Nam) c̄ a lãnh t̄, c̄ mà! Sao y l̄i có th̄ to gan ph̄ m th̄ ng đ̄ n nh̄ th̄ ? Hay là y đã th̄ y rõ tình th̄ b̄ "th̄ t s̄ ng" c̄ a cô Xuân, t̄ c là cái thái đ̄ không m̄ n n̄ ng nào đó c̄ a ông H̄ đ̄ i v̄ i cô Xuân, nên m̄ i b̄ o ph̄ i làm chuȳ n b̄ y b̄ đ̄ n th̄ ? Hay là y đã bī t m̄ t quȳ t đ̄ nh nào đó ... v̄ cô Xuân, nên y nghĩ r̄ ng "không xài thì phí c̄ a tr̄ i", tr̄ c sau r̄ i cô cũng ch̄ t ?

Còn câu h̄ i mà ông H̄ đ̄ t ra cho cô Xuân v̄ nh̄ ng nḡ i l̄ m̄ t th̄ ng đ̄ n ch̄ các cô ph̄ i không, có ý nghĩa gì ? Có đúng là do b̄ tr̄ ng công an m̄ m cho ông hay không ? Vī c gīt cô Xuân, cô Vàng, cô Nguȳt ... là m̄ u đ̄ c̄ a cá nhân Tr̄ n Qū c Hoàn, hay là ch̄ tr̄ ng c̄ a m̄ t t̄ p th̄, n̄ u là c̄ a m̄ t t̄ p th̄ thì t̄ p th̄ nào, và ông H̄ có đ̄ c bī t hay không ? Trách nhī m c̄ a ông H̄, c̄ a B̄ chính tr̄ Trung ̄ ng đ̄ ng, c̄ a B̄ công an, c̄ a Tr̄ n Qū c Hoàn trong vī c này nh̄ th̄ nào ? Khō ng th̄ i gian t̄ khi cháu Trung đ̄ c sinh ra (cū i năm 1956) đ̄ n ngày Hoàn t̄ i đ̄ trò hãm hī p m̄ nó (m̄ ng 6 hay m̄ ng 7 tháng 2 năm 1957), cũng nh̄ t̄ ngày đó t̄ i ngày m̄ nó b̄ gīt (11 tháng 2 năm 1957) vì sao l̄ i ḡ n nhau đ̄ n th̄ ? Đī u đó có ý nghĩa gì ? Vân vân và vân vân ... Hy v̄ ng là r̄ i đây, các nhà thám t̄ Maigrets tài gī i nh̄ t, các chuyên gia v̄ t̄ i ph̄ m có th̄ góp ý, góp s̄ c, giúp làm sáng t̄ nhī u v̄ n đ̄ .

H̄ Chí Minh là m̄ t nhân v̄ t l̄ ch s̄ đã có ̄ nh h̄ ng r̄ t l̄ n đ̄ i v̄ i v̄ n m̄ nh đ̄ t n̄ c và nhân dân Vīt Nam trong nhī u th̄ p niên c̄ a th̄ k̄ 20. Dù mū n hay không, không ai có th̄ ph̄ nh̄ n đī u đó. Nh̄ ng, ̄ nh h̄ ng đó là t̄ t hay x̄ u, hay v̄ a t̄ t v̄ a x̄ u, t̄ t nhī u x̄ u ít, hay nḡ c l̄ i? Công tr̄ ng c̄ a ông th̄ nào, t̄ i l̄ i c̄ a ông ra sao, ch̄ có công không có t̄ i, hay là ch̄ có t̄ i không có công, hay v̄ a công v̄ a t̄ i? Ông là v̄ thánh nhân, là b̄ c siêu nhân, hay là k̄ phạm phu, hay là tên gī đ̄ i, b̄ p b̄ m? Ông là bī u t̄ ng c̄ a đ̄ o đ̄ c v̄ i trái tim nhân ái, hay là m̄ t k̄ vô luân, vô đ̄ o v̄ i lòng đ̄ b̄ t l̄ ng?.. T̄ t c̄ nh̄ ng câu h̄ i đó đòi h̄ i m̄ t s̄ nghīn c̄ u khách quan, c̄ n tr̄ ng, sâu s̄ c, t̄ m̄, toàn đ̄ n, và cū i cùng... ph̄ i ch̄ L̄ ch S̄ cân l̄ ng, phán xét, L̄ ch S̄ đ̄ c đúc k̄ t t̄ mūn ngàn s̄ kī n chân th̄ t. Nh̄ n th̄ c sâu s̄ c đī u đó, nḡ i vī t bài này không m̄ y may có tham v̄ ng đánh giá cū c đ̄ i c̄ a v̄ Ch̄ t̄ ch đ̄ u tiên c̄ a n̄ c Vīt Nam Dân ch̄ C̄ ng hòa. Ý mū n nh̄ nhoi đã đ̄ c nói ngay t̄ đ̄ u, ch̄ là đ̄ góp thêm vài "m̄ u chuȳ n", qua đó nḡ i đ̄ c có th̄ th̄ y thêm đ̄ c vài nét chân th̄ t trên b̄ c chân dung hoành tráng, đ̄ s̄ c̄ a ông mà gī i c̄ m quȳ n c̄ ng s̄ n Vīt Nam t̄ tr̄ c đ̄ n nay đã dày công tô v̄ .

Nh̄ ng, vì chân lý, l̄ nào chúng ta có quȳ n chôn vùi, hō c đ̄ cho ai đó đ̄ c phép chôn vùi s̄ th̄ t ? Trái l̄ i, b̄ ng b̄ t c̄ giá nào, ph̄ i tìm m̄ i cách đ̄ tr̄ v̄ cho L̄ ch S̄ nh̄ ng s̄ kī n chân th̄ t, khách quan, không b̄ tô v̄, không b̄ bóp méo, đ̄ m̄ i đ̄ u, m̄ i nḡ i đ̄ u đ̄ c đánh giá đúng đ̄ n và công b̄ ng. Công Lý đòi h̄ i nh̄ th̄ !